

Исследованные нами вопросы методики обучения английского языка с помощью игрового метода и сделанные выводы дают возможность для дальнейшего их использования в учебном школьном процессе, так же при педагогической практике. Тем не менее, проведённая нами работа раскрывает необходимость в дальнейшем её исследовании, а именно, выяснение более эффективного использования индивидуальных в сравнении с групповыми.

### ЛИТЕРАТУРА

1. Гольшкіна І. В., Ефанова З. А. Изучаем английский язык играя : 5–6 классы / И. В. Гольшкіна, З. А. Ефанова. – Волгоград : Учитель, 2007. – 128 с.
2. Зязюн І. Я. Інтелектуально-творчий розвиток особистості в умовах неперервної освіти / І. Я. Зязюн / Неперервна професійна освіта: проблеми, пошуки, перспективи [за ред. І. Я. Зязюна]. – К., 2000. – 636 с.
3. Ильченко Е. В. «Игры, импровизации и мини-спектакли на уроках английского языка» / Е. В. Ильченко. – М. : Центр современных гуманитарных исследований, 2003. – 88 с.
4. Карпюк О. Д. Англійська мова : підручник [для 4 класу загальноосвітніх навчальних закладів] / О. Д. Карпюк. – Тернопіль : Астон 2007. – 160 с.
5. Карпюк О. Д. Англійська мова : підручник [для 5 класу загальноосвітніх навчальних закладів] / О. Д. Карпюк. – Тернопіль : Астон 2005. – 192 с.
6. Коньшева А. В. Игровой метод в обучении иностранному языку / А. В. Коньшева. – СПб. : КАРО, 2006. – 192 с.
7. Методики обучения иностранным языкам в средней школе [под ред. Колковой М. К.]. – СПб. : КАРО, 2006. – 224 с.

*В. Шахворостова,  
студентка 5 курсу факультету лінгвістики та перекладу,  
Міжнародний гуманітарний університет;  
керівник – канд. філол. наук, доцент Т. П. Сазикіна*

### АНАЛІЗ ТА ПЕРЕКЛАД НА РОСІЙСЬКУ МОВУ ЛЕКСИЧНИХ ЗАПОЗИЧЕНЬ З ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВИ НА АНГЛІЙСЬКУ У ТВОРІ О. УАЙЛДА «THE PICTURE OF DORIAN GRAY»

Актуальність теми дослідження визначає науковий інтерес до вивчення феномену запозичень, їхнє існування та вплив на мову. Проблемою вивчення запозичень займалися А. І. Смирницький, Б. А. Ільш, В. Д. Аракин, Л. А. Новіков та багато інших, але інтерес до неї не згасає й досі.

Лексика є невід'ємною частиною системи англійської мови, разом з якою вона постійно розвивається та збагачується.

Слова іншомовного походження називаються запозиченнями. Запозичення лексичних елементів з однієї мови в іншу – явище дуже древнє і відоме навіть мовам стародавнього світу.

Серед багаточисельних проблем, пов'язаних із процесом історичного розвитку англійської мови одне з важливих місць займає проблема запозичень. Соціально-історичні умови розвитку європейського суспільства склалися так, що до ХХ століття зі всіх мов саме французька мова дала найбільшу кількість запозичень решті європейських мов.

Під особливим впливом процесу запозичення з французької мови опинилась англійська мова. Найбільш чіткий вплив запозичень виявився в середньоанглійський період. Палка боротьба між двома панівними на той час на території Англії мовами, закінчилась на користь англійської. Слід зазначити, що остання, все ж таки, зазнала значних змін з боку французької мови. У подальші періоди існування англійської мови, в ній наявні і активно функціонують французькі запозичення.

В кінці XIX та на початку XX століття через ряд історичних причин сталося посилення впливу Англії на суспільно-політичне і культурне життя країн Європи в цілому, і Франції зокрема. У цей період спостерігається різкий спад проникнення французьких запозичень у порівнянні з попередніми періодами розвитку системи англійської мови, оскільки розквіт англійської нації супроводжувався формуванням національної англійської мови.

Метою даної роботи було виявлення та розподіл французьких запозичень в романі О. Уайлда «The Picture of Dorian Gray». Проведення лінгвістичного аналізу особливостей роману та його перекладу на російську мову на лексичному рівні.

Для дослідження поставленої мети було розв'язано наступні завдання:

- досліджено процес запозичення французької лексики англійською мовою;
- визначено роль і місце запозичень в словниковому складі англійської мови;
- проведено лінгвістичний аналіз твору англійського письменника О. Уайлда «The Picture of Dorian Gray» та його перекладу на російську мову.

Наукова новизна отриманих результатів полягає в тому, що в роботі здійснено поглиблене вивчення теорії запозичень та її аналіз, з'ясовано особливості французьких запозичень та їх функціонування в англійській мові. Проведений лінгвістичний аналіз тексту, вказує на можливі недоліки в здійсненому перекладі на російську мову.

Впродовж багатьох століть французькі запозичення знаходились під постійним впливом законів англійської мови. Деякі, врешті-решт, піддалися морфологічним, фонетичним та лексичним змінам, втративши свій французький облік. Підкорюючись законам мови-позичальниці, вони знайшли нові значення, не властиві їхнім початковим варіантам. Інші, навпаки, тільки зміцнили своє іншомовне становище, не зазнавши жодних змін.

Обростаючи новими значеннями, запозичене слово розширювало коло можливих для нього сполучень, глибше проникаючи в товщу словникового складу англійської мови, все більше розгалужуючи свій смисловий зв'язок з іншими словами, і разом з тим, на фоні останніх, виразніше виділяючись як самостійна лексична одиниця мови.

В текстах художнього стилю широко використовується мовна багатозначність слова, що розгортає його зміст та значеннєві відтінки, а також синонімія на всіх мовних рівнях, завдяки якій з'являється можливість підкреслити найтонші відтінки значень цього слова. Автор прагне використовувати всі багатства мови, щоб створити свій неповторний стиль, яскравий та виразний текст. На перший план він ставить за мету досягнення емоційності та експресивності зображення. Таким чином, лексичний склад художнього тексту набуває певної специфічності. Відмінною рисою художньої мови можна назвати використання різноманітних засобів виразності. Іноді спостерігається навмисне використання автором певних відхилень від структурних норм тексту, що використовується для виділення певної думки, важливої для глибшого розуміння твору.

Процес перекладу художнього твору, яскравою особливістю якого є наявність запозичень має починатися з ретельного аналізу тексту.

Автор, створюючи свій твір, вкладає в нього цілий пласт змістів, причому не лише свідомо, але й окрім своєї волі. Відповідно, за допомогою лінгвістичного аналізу тексту можна отримати достатній об'єм інформації для відтворення адекватного твору на будь-якій іншій мові.

В художньому перекладі текст дослівно може і не співпадати з оригіналом. Головне, щоб переклад означав для носіїв мови перекладу те саме, що й означало початкове висловлювання для носіїв своєї мови.

Розглянувши ряд запозичених сталих виразів та окремих стилістично забарвлених лексем на прикладах з роману «The Picture of Dorian Gray», можна дійти висновку, що на лексичному рівні вони відіграють дуже важливу роль. Автор вміло впроваджує в текст французьку лексику, що відрізняється наявністю мовної експресивності. Власлива таким виразам образність оживлює оповідання, надаючи йому особливого шарму та колориту. Слід зазначити, що такий вибір Уайлда свідчить про його індивідуальну манеру написання, яку до речі, досить важко передати в перекладі.

Перш за все, проблеми виникають через неспівпадіння об'єму значення лексем в різних мовах. При цьому навіть прості слова мають різний набір значень. З лексичним рівнем репрезентативності пов'язана також проблема передачі національних та культурних реалій однієї мови засобами іншої.

Переклад художнього тексту ускладнюється наявністю в ньому будь-яких стилістичних прийомів. В таких випадках перекладачеві необхідно передати не тільки план змісту, але й план вираження. Це досягається шляхом виділення спочатку семантичного ядра вислову. Необхідно зрозуміти суть думки, потім необхідному семантичному ядру підібрати аналогічне вираження в мові перекладу. В результаті, якісно виповнений переклад має сприйматися так само, як і оригінальний текст.

Звернемо увагу, на той факт, що морфологічний, лексичний та синтаксичний рівні мають досить тісний зв'язок, в наслідок чого спостерігається їхня залежність один від одного. Синтаксичний рівень є одним з компонентів структурної організації мови, основними одиницями якого є словосполучення та речення. Синтаксичний лад художньої мови відбиває потік образно-емоційних авторських вражень, тому тут можна зустріти велику різноманітність синтаксичних структур. Кожен автор підпорядковує різноманітні мовні засоби виконанню своїх ідейно-естетичних завдань.

Зауважимо, що синтаксична структура роману «The Picture of Dorian Gray» ускладнена наявністю в тексті французьких лексем. Така відмінність вказує на індивідуальні характеристики мовної особистості автора.

З тексту загалом було проаналізовано 46 випадків використання автором французької мови. Найбільшу кількість займає група окремо вжитих слів – 36 випадків, 7 разів було використано словосполучення, 2 з яких є окремими реченнями, найменшу кількість складає група впроваджених в англійське речення французьких фраз – лише 1 випадок.

Переклад окремих слів та словосполучень на синтаксичному рівні майже не викликає труднощів або спірних моментів. Впроваджені в текст фрази перекладено із врахуванням граматичних та лексичних особливостей мов перекладу.

Використання цілих речень французькою мовою відрізняються змістовою та інтонаційною завершеністю. Всі випадки такого впровадження в текст спостерігаються виключно в діалогічній мові героїв.

Звернемо увагу, що повний паралелізм синтаксичних структур мови оригіналу та перекладу не завжди може бути досягнутий, саме тому допускається синонімічне варіювання, зміна послідовності слів, опущення певних елементів мови оригіналу.

Переклад французької лексики, взагалі, не викликає серйозних проблем. Та все змінюється, коли йдеться про переклад художнього тексту. Тлумачення кожного слова, а особливо запозичень, має бути досконалим. Письменник, користуючись цим прийомом намагався надихнути у текст особливого шарму, тому перекладач не має права на помилки. Головним його завданням в такому випадку – це передати стиль письменника, його задум. Переклад має справляти те саме враження, що й оригінал тексту.

## ЛІТЕРАТУРА

1. Аракин В. Д. История английского языка / Аракин В. Д. – М. : Высшая школа, 1968. – 420 с.
2. Бабенко Л. Г., Казарин Ю. В. Лингвистический анализ художественного текста / Бабенко Л. Г., Казарин Ю. В. – М. : Наука, 2005. – 496 с.
3. Гальперин И. Р. Текст как объект лингвистического исследования / И. Р. Гальперин. – М. : Наука, 1981. – 139 с.
4. Ильиш Б. А. История английского языка / Ильиш Б. А. – М. : Изд-во лит-ры на ин. языках, 1958. – 367 с.
5. Левый И. Искусство перевода / Левый И. – М. : Прогресс, 1974. – 395 с.
6. Уайлд, Оскар. Портрет Дориана Грея / Оскар Уайлд [пер. с англ. М. Абкина]. – СПб. : Азбука Правда, 2010. – 320 с.
7. Wilde Oscar. The Picture of Dorian Gray / Oscar Wilde. – М. : Капо, 2009. – 400 с.

*Н. Яковенко,*

*студентка 5 курсу факультету лінгвістики та перекладу,  
Міжнародний гуманітарний університет;  
керівник – д-р філол. наук, проф. М. І. Зубов*

## ДО ПИТАННЯ ПРО ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ У ВИСВІТЛЕННІ ГРАМАТИЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ ПРИ ПЕРЕКЛАДІ ТВОРІВ О. ГЕНРІ

При перекладі текстів, у перекладача, часто виникають труднощі. Це трапляється тому, що тексти часто поєднують у собі різні функціональні стилі та жанри, літературі притаманна велика кількість неологізмів та різного роду термінів. Також однією з основних причин існування лексичних труднощів перекладу є розбіжності у мовних картинах світу. Тому дуже часто доводиться звертатися до засобів перекладу, за допомогою яких зміст оригіналу залишається незмінним, а змінюються не лише лексичні форми його вираження, а також і граматичні форми [1, с. 12].

Як відомо, мова художньої прози (твори) відрізняється від наукових перекладів певними лексичними, граматичними та стилістичними особливостями. Якщо лексичні відмінності в текстах різних функціональних стилів помітні навіть для нефахівця (це значна кількість спеціальної лексики в художніх текстах та широке використання емоційно-експресивних лексичних засобів у мові художньої прози), граматичні відмінності значно менш виразні, але не менш різноманітні.

Увага приділяється сутності перекладу, особливо художнього, і детально вивчення граматичної специфіки. Найбільш важливими є поняття граматичних засобів, яким і було приділено велику увагу в даній роботі, адже на сучасному рівні існує недостатнє порівняльне вивчення граматичних особливостей мови оригіналу та мови перекладу творів, а також не досить чітко сформульовані сучасні вимоги до цих видів перекладу, коли йдеться про передачу не лише змісту оригіналу, а й про оптимальне відтворення стилістичних характеристик тексту [2, с. 35]. Зіставлення окремих граматичних явищ мови-джерела і мови перекладу в межах контрастивно-перекладознавчого аналізу текстів художньої прози розв'язує певні вузькі, часткові проблеми жанрово-стилістичних видів перекладу, але воно є надзвичайно актуальним на сучасному етапі розвитку перекладознавства, адже принцип цілісного сприйняття тексту – передбачає як найприскіпливішу увагу до окремих його складових частин. Найважливіші завдання при встановленні та порівнянні граматичних особливостей відтворення мови оригіналу та перекладу полягають у наступному:

1) схарактеризувати граматичні явища, що становлять найважливіші проблеми мови оригіналу та перекладу творів;